

Силабус дисципліни (курсу)

«Фінансово-економічний аналіз»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1417>

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

Семестр:	Кількість кредитів:	Мова викладання:
6	4	українська

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Сушарник Ярослав Анатолійович

науковий ступінь кандидат економічних наук
вчене звання

Контактна інформація: Тел. (067) 939-41-78
e-mail: susharnuk1990@gmail.com

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у студентів знання та вміння проводити фінансовий-економічний аналіз підприємства, робити обґрунтовані висновки з метою оперативного управління активами і пасивами підприємства, досягнення високих кінцевих фінансових результатів, забезпечення фінансової стабільності і належного іміджу підприємства.
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	«Вища математика», «Економічна теорія», «Фінанси», «Фінанси підприємств».

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ЗК04.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК05.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК09.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК10.	Здатність працювати у команді.
ЗК11.	Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК12.	Здатність працювати автономно.
СК01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК04.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
СК05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК06.	Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК08.	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК09.	Здатність здійснювати ефективні комунікації.
СК10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК11.	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку
СК12.	Здатність розуміти функціонування фондового ринку та особливості торгівлі цінними паперами

ПР01.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР02.	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР05.	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ПР06.	Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
ПР09.	Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
ПР10.	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ПР13.	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
ПР14.	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПР16.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПР 24.	Аналізувати інформацію, що генерується на фондовому ринку та звітність емітентів цінних паперів.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
4	4	-	-	4	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансово-економічного аналізу	
2	2	-	-	2	Тема 1. Предмет, об'єкти, зміст, завдання, методи і прийоми фінансово-економічного аналізу	Предмет фінансово-економічного аналізу та його значення для розвитку економіки. Основні об'єкти фінансово-економічного аналізу: підприємства, галузі, регіони, національна економіка. Зміст фінансово-економічного аналізу: теоретичні та практичні аспекти. Методи фінансово-економічного аналізу: порівняння, статистичний аналіз, аналіз трендів, кореляційно-регресійний аналіз. Різниця між детальним та узагальненим фінансово-економічним аналізом. Поняття методу фінансово-економічного аналізу та його значення в дослідженні економічних явищ і процесів. Роль і значення методів фінансово-економічного аналізу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Основні методи фінансово-економічного

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						аналізу: порівняльний, індексний, факторний, трендовий. Використання в фінансово-економічному аналізі рядів динаміки. Використання графічного способу в аналізі господарської діяльності. Застосування групувань в аналітичних дослідженнях. Балансовий спосіб. Застосування цього методу для перевірки, узгодження й вірогідності звітних фактів. Використання балансових розрахунків для визначення невідомих показників і факторів. Визначення завдань фінансово-економічного аналізу в різних сферах економічної діяльності. Порівняння результатів фінансово-економічного аналізу на макро- та мікрорівнях. Дослідження методів оцінки ефективності підприємства, використовуючи реальні приклади. Визначення напрямків підвищення ефективності використання ресурсів підприємства через фінансово-економічний аналіз. Евристичні прийоми дослідження: експертні (інтерв'ю, анкетування, метод комісії, проведення виробничих нарад, конференцій і семінарів, метод відносної оцінки, Дельфі); психологічні (прийоми аналогії, інверсії, "мозкового штурму", сінектики, контрольних питань, колективного блокноту, морфологічного аналізу). Сутність середніх та відносних величин та їх застосування в фінансово-економічному аналізі. Прийоми елімінування в фінансово-економічному аналізі. Використання в економічному аналізі способів пропорційного ділення, часткової участі та інтегрального способу.
2	2	-	-	2	Тема 2. Інформаційна база фінансово-економічного аналізу	Система фінансово-економічної інформації. Зміст і поняття інформації. Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Комерційна таємниця, її межі та значення для суб'єктів господарської діяльності. Організація і контроль потоків інформаційного забезпечення. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу та його структура. Характеристика і класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Система техніко-економічних показників як база економічного аналізу. Вимоги до системи обліку і звітності. Нагромадження, обробка, систематизація,

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						зберігання й використання аналітичної інформації. Способи первинної обробки економічної інформації: деталізація, порівняння, групування, зіставлення тощо. Комп'ютерні технології аналітичних робіт. Використання ЕОМ в економічному аналізі. Розробка й класифікація аналітичних задач. Використання електронних таблиць в аналітичних розрахунках.
18	10	-	-	10	Змістовий модуль 2. Аналіз ефективності ресурсного забезпечення та виробничих процесів підприємства	
2	2	-	-	2	Тема 3. Аналіз стану і використання основних засобів	Теоретичні основи аналізу основних засобів: визначення основних засобів, їх значення в економічній діяльності підприємства. Класифікація основних засобів: за видами, за способом використання, за призначенням. Методи оцінки основних засобів: методи первісної вартості, залишкової вартості, ліквідаційної вартості. Оцінка ефективності використання основних засобів: показники ефективності використання основних засобів, аналіз коефіцієнтів. Амортизація основних засобів: способи нарахування амортизації, вплив амортизаційних витрат на фінансові результати підприємства. Використання основних засобів у виробничому процесі. Аналіз наявності, складу і структури основних засобів та забезпеченості ними підприємств. Аналіз руху, відтворення та функціонального стану основних засобів підприємства. Аналіз інтенсивності, продуктивності та ефективності використання основних засобів. Факторний аналіз показників ефективності використання основних засобів. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів. Аналіз ефективності капітальних вкладень (інвестицій). Основні чинники, що впливають на стан основних засобів підприємства. Ефективність використання основних засобів у короткостроковому та довгостроковому періоді, використовуючи відповідні показники. Оцінка вартості основних засобів підприємства та порівняйте різні методи оцінки (первісна, залишкова, ліквідаційна вартість). вплив інфляційних процесів на вартість основних засобів та проведення їх переоцінки.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
4	2	-	-	2	Тема 4. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання	Поняття матеріальних ресурсів підприємства. Забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами. Методи аналізу забезпеченості матеріальними ресурсами. Вплив зміни цін на сировину та матеріали на ефективність підприємства. Склад оборотних активів підприємства. Напрями та завдання аналізу оборотних активів. Оборотні виробничі фонди та фонди обігу. Високоліквідні, середньоліквідні та низьколіквідні активи. Узагальнюючі показники використання оборотних активів. Аналіз забезпеченості підприємства оборотними активами. Аналіз оборотності оборотних активів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів і основні резерви підвищення його ефективності. Аналіз використання виробничих запасів. Шляхи прискорення обертання матеріальних ресурсів. Аналіз поточної дебіторської заборгованості підприємства. Оцінка складу дебіторської заборгованості за контрагентами та термінами несплати. Потреба підприємства в матеріальних ресурсах. Основні групи матеріальних ресурсів, які використовуються підприємством. Вплив зміни цін на сировину та матеріали на собівартість продукції. Вплив технологічних процесів та організації виробництва на ефективність використання матеріальних ресурсів
4	2	-	-	2	Тема 5. Аналіз використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці	Поняття трудових ресурсів та їх роль в економіці підприємства. Планування та оцінка потреби в трудових ресурсах. Організація праці та її оптимізація. Фактори, що впливають на трудові ресурси. Поняття витрат на оплату праці. Система оплати праці та її види. Законодавство та регулювання оплати праці. Вплив витрат на оплату праці на фінансову стабільність підприємства. Методи контролю витрат на оплату праці. Напрями та завдання аналізу персоналу підприємства. Аналіз якісного складу персоналу (за категоріями та професіями за віком, статтю, освітою, трудовим стажем). Аналіз руху робочої сили та сезонності зайнятості працівників. Інтенсивність використання трудових ресурсів. Аналіз використання робочого часу. Аналіз

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						продуктивності праці за системою показників. Факторний аналіз показників продуктивності праці та трудомісткості продукції (послуг). Аналіз резервів підвищення продуктивності праці. Вивчення взаємозв'язку між продуктивністю та оплатою праці. Аналіз використання фонду оплати праці. Факторний аналіз економії (перевитрат) фонду заробітної плати. Резерви економії фонду заробітної плати.
4	2	-	-	2	Тема 6. Аналіз виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг	Поняття та класифікація виробничих процесів. Типи виробництва та організація виробничого процесу. Поняття витрат основної діяльності підприємства. Складання калькуляції витрат на виробництво. Витрати на виконання робіт та надання послуг. Напрями та завдання аналізу виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг. Методика та напрями аналізу виробництва продукції, робіт, послуг. Аналіз виконання планів виробництва продукції, товарів, робіт, послуг. Поняття спеціалізації підприємства. Особливості аналізу виробничої діяльності на прикладі окремих галузей (рослинництва і тваринництва). Особливості аналізу виробництва окремих видів продукції підприємства. Факторний аналіз обсягу виробництва продукції. Характеристика показників якості певних видів продукції. Аналіз факторів та резервів збільшення випуску та реалізації продукції. Принципи організації пошуку та підрахунку резервів виробництва. Методика підрахунку та обґрунтування величини резервів виробництва в економічному аналізі. Аналіз привабливості ринку. Конкурентний аналіз товарного ринку. Методи аналізу співвідношення привабливості ринку і конкурентоспроможності підприємства. Аналіз виконання договірних зобов'язань. Аналіз ритмічності організації виробництва. Розрахунок коефіцієнтів ритмічності та аритмічності випуску продукції. Аналіз виробничих можливостей підприємства. Показники якості продукції. Способи узагальненої оцінки виконання плану за якістю продукції: бальний метод, середньозваженої ціни. Методика розрахунку впливу якості продукції на вартісні

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						показники роботи підприємства.
4	2	-	-	2	Тема 7. Аналіз витрат підприємства і собівартості продукції	Поняття витрат підприємства. Класифікація витрат підприємства. Управління витратами підприємства. Аналіз витрат та прийняття управлінських рішень. Поняття собівартості продукції. Елементи собівартості продукції. Методи обчислення собівартості продукції. Формування собівартості в залежності від типу виробництва. Зниження собівартості продукції. Аналіз витрат на одну гривну товарної продукції. Роль даного показника при оцінці роботи підприємства. Порядок розрахунку їх впливу. Аналіз динаміки та виконання плану за рівнем собівартості найважливіших виробів. Фактори що формують рівень собівартості. Методика розрахунку їх впливу. Аналіз прямих матеріальних витрат. Фактори зміни їх суми прямих матеріальних витрат. Методика розрахунку їх впливу на собівартість продукції. Аналіз прямих трудових витрат. Методика розрахунку їх впливу на собівартість виробів. Аналіз непрямих витрат. Склад та фактори зміни витрат на утримання та експлуатацію обладнання. Методика аналізу загальнозаводських витрат в цілому та за окремими статтями витрат. Завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво та реалізацію продукції, робіт та послуг. Методика аналізу витрат на виробництво і реалізацію продукції. Значення, об'єкти та задачі аналізу собівартості продукції. Джерела інформації для аналізу. Групування витрат по елементам та статтям витрат. Постійні та змінні витрати. Фактори зміни загальної суми витрат на виробництво продукції.
28	16	-	-	26	Змістовий модуль 3. Аналіз фінансової стабільності та інвестиційної привабливості підприємства	
4	2	-	-	2	Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємства	Економічний зміст фінансової стійкості підприємства: мета та завдання аналізу. Фінансова стійкість як відображення певного стану фінансових ресурсів, за якого підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їхнього використання забезпечити безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також зменшити витрати для його розширення та оновлення. Види

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						<p>фінансової стійкості. Функції фінансової стійкості. Визначення меж фінансової стійкості підприємства. Визначення абсолютних показників фінансової стійкості та їхній аналіз (наявність власних оборотних коштів). Аналіз відносних показників фінансової стійкості: коефіцієнта незалежності (автономії); коефіцієнта фінансової залежності (структури капіталу); стабільності структури оборотних коштів; коефіцієнта довгострокового залучення коштів; коефіцієнта маневрування власного капіталу; коефіцієнта нагромадження амортизації; коефіцієнта реальної вартості основних засобів; коефіцієнта фінансового ризику (плече фінансового важеля). Типи фінансової стійкості: абсолютна стійкість фінансового стану підприємства; нормальна стійкість фінансового стану; нестійкий (передкризовий) фінансовий стан; кризова фінансова стійкість (підприємство на межі банкрутства). Оцінка запасу фінансової стійкості (зони безпечності) підприємства. Показники, які характеризують запас фінансової стійкості: маржинальний дохід; поріг рентабельності; зона фінансової стійкості тощо.</p>
4	2	-	-	2	Тема 9. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства	<p>Економічний зміст ліквідності та платоспроможності підприємства: мета та завдання аналізу. Платоспроможність як здатність підприємства наявними грошовими коштами своєчасно здійснювати платежі за своїми строковими зобов'язаннями. Поточна і перспективна платоспроможність. Склад платіжних активів (ресурсів) та строкових зобов'язань. Ліквідність як здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто абсолютно ліквідні засоби. Розгляд ліквідності у двох аспектах: як часу, необхідного для продажу активу; як суми, одержаної від продажу активу. Класифікація активів підприємства залежно від ступеня ліквідності: найбільш ліквідні активи (A1), їхній зміст і аналіз; активи, що швидко реалізуються (A2), їхній зміст і аналіз; активи, що повільно реалізуються (A3), їхній зміст і аналіз; активи, що важко реалізуються (A4), їхній склад і зміст. Групування пасиву балансу за ступенем зростання термінів</p>

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						погашення зобов'язань: найбільш строкові зобов'язання (П1), їхній склад і аналіз; короткострокові пасиви (П2), їхній зміст і аналіз; довгострокові пасиви (П3), їхній склад і зміст; постійні пасиви (П4), їхній склад і зміст. Аналіз ліквідності балансу як можливості підприємства обернути свої активи в наявні кошти і погасити свої платіжні зобов'язання; як ступеня покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких у гроші відповідає терміну погашення зобов'язань. Аналіз показників ліквідності. Методика розрахунку та аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності. Методика розрахунку та критичне значення коефіцієнта проміжної (швидкої) ліквідності. Методика розрахунку та критичне значення загального коефіцієнта ліквідності (коефіцієнта покриття). Методика аналізу поточної та перспективної платоспроможності. Порядок складання балансу платоспроможності і його вплив на характеристику фінансового стану.
4	2	-	-	2	Тема 10. Аналіз грошових потоків	Економічний зміст грошового потоку підприємства: мета та завдання аналізу. Роль аналізу грошових потоків при визначенні можливостей внутрішнього фінансування. Зв'язок наявності грошових коштів з прибутком і рухом оборотного капіталу. Попередній, послідовний (ретроспективний) і перспективний (прогнозний) аналізи грошових потоків. Аналіз руху грошових коштів прямим методом. Основні канали надходження грошових коштів і платежів за видами діяльності підприємства (операційна, інвестиційна, фінансова); джерела інформації при використанні прямого методу. Аналіз руху грошових коштів непрямим методом. Сутність і особливості методики аналізу грошових потоків непрямим методом. Аналіз грошових потоків із застосуванням системи коефіцієнтів. Методика розрахунку необхідної фінансової потреби. Стратегія управління грошовими потоками, методи їх оцінки.
4	2	-	-	4	Тема 11. Аналіз ефективності використання капіталу	Економічний зміст капіталу підприємства: мета та завдання аналізу. Показники ефективності та інтенсивності використання капіталу. Поняття прибутковості та

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						взаємозв'язок показників віддачі капіталу й оборотності капіталу. Рентабельність продажу і коефіцієнт оборотності капіталу. Факторний аналіз рентабельності капіталу. Аналіз оборотності капіталу. Показники швидкості оборотності капіталу (коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту). Аналіз тривалості обігу капіталу. Факторний аналіз тривалості знаходження капіталу в оборотних активах. Шляхи прискорення оборотності, економічний ефект у результаті прискорення оборотності. Методика розрахунку суми коштів, вивільнених з обігу у зв'язку з прискоренням оборотності, або суми додатково залучених коштів в обіг за умови уповільнення оборотності капіталу. Методика розрахунку суми додаткового отримання прибутку в результаті прискорення оборотності капіталу або суми недоотримання прибутку у зв'язку з уповільненням оборотності. Оцінка вартості капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу. Ефект фінансового важеля. Методика розрахунку показників для оцінки ефективності використання позичкового капіталу. Сутність ефекту фінансового важеля. Методика розрахунку та факторний аналіз ефекту фінансового важеля.
2	2	-	-	4	Тема 12. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства	Сутність і класифікація інвестицій. Зміст і завдання аналізу інвестиційної діяльності підприємства. Поняття інвестиційного проекту, його види. Організація та методика аналізу інвестиційних проектів. Методика розрахунку показників ефективності реальних та фінансових інвестицій. Прогнозування ефективності інвестиційної діяльності підприємства. Методика порівняльного аналізу альтернативних інвестиційних проектів. Оцінка фінансових інвестицій.
2	2	-	-	4	Тема 13. Аналіз кредитоспроможності підприємства	Економічний зміст поняття кредитоспроможності підприємства: мета та завдання аналізу. Кредитоспроможність позичальника як наявність передумов для отримання кредиту і здатність повністю та в строк розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями. Аналіз кредитоспроможності підприємства. Практика вітчизняних банків оцінки кредитоспроможності клієнта. Досвід

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						зарубіжних комерційних банків оцінки кредитоспроможності позичальника. Оцінка ефективності використання залучених фінансових ресурсів при кредитних операціях. Основні завдання оцінки кредитоспроможності: вивчення фінансового стану; попередження втрат кредитних ресурсів унаслідок неефективної роботи позичальника; стимулювання суб'єктів господарювання для підвищення ефективності їхньої роботи.
4	2	-	-	4	Тема 14. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та запобігання їх банкрутству	Економічний зміст неплатоспроможного підприємства: мета та завдання аналізу. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств (аналіз фінансового стану та аналіз виробничо-господарської діяльності). Поняття банкрутства підприємства. Ознаки банкрутства підприємства. Система показників-індикаторів загрози банкрутства. Умови прийняття рішення про визнання структури балансу задовільною (незадовільною), а підприємства - платоспроможним (неплатоспроможним). Методи та моделі діагностики ймовірності банкрутства. Експертні методи. Економіко-математичні методи. Штучні інтелектуальні системи. Методи оцінки фінансового стану. Дискримінантний аналіз: однофакторний та багатофакторний аналіз. Аналітична оцінка переваг та недоліків моделей ймовірності банкрутства підприємства. Шляхи фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання.
4	2	-	-	4	Тема 15. Аналіз фінансових результатів та рентабельності підприємства	Сутність понять «прибуток» і «рентабельність» та їх значення для оцінки результатів діяльності підприємства. Визначення фінансових результатів діяльності підприємства. Основні складові фінансових результатів. Формування фінансових результатів: принципи та методи. Фактори, що впливають на фінансові результати підприємства. Показники ефективності фінансових результатів. Збалансоване управління фінансовими результатами. Фінансове планування та контроль. Ризики і фінансові результати. Вплив податків і зовнішнього середовища на

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						<p>фінансові результати. Валовий прибуток та його складові. Вплив окремих груп фінансових результатів на розмір валового прибутку. Прибуток від реалізації продукції (робіт та послуг). Аналіз факторів зміни прибутку від реалізації. Аналіз доходів і збитків, що не планується. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку й причин цього. Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку: їх класифікація на залежні та незалежні від діяльності підприємства. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку. Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви рентабельності. Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі узагальнюючих вартісних показників, його значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства.</p>
50	30	-	-	40	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	<p>Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»»</p> <p>Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».</p>
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти,

екзамену	котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Фінансово-економічний аналіз»:

Іспит:

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль № 3 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 3, враховуючи поточне	Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
---------------------	----------------------	--	-------	--

					опитування)				
15 %		15 %			30			40 %	
T1	T2	T3	...	T7	T8	T15		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; уміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; уміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Про електронну комерцію: Закон України № 675VIII від 03.09.2015 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/67519. 2. Цивільний Кодекс України. Закон України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №40–44, с. 356. 3. Закон України «Про захист персональних даних» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, №34, с. 481. 4. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара. Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text 5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text
--------------------	---

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк О. П., Ступницька Т. М. Економічний аналіз (практикум) : посіб. Київ : Патерик, 2021. 320 с. 2. Гончаренко Н. Г. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі економічного аналізу господарської діяльності підприємств. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету</i>. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 30. С. 52-54. URL: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/12.pdf. 3. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2021. 260 с. URL: http://surl.li/clwif. 4. Дикань В. Л., Токмакова І. В., Овчиннікова В. О. та ін. Економічна діагностика. УкрДУЗТ, 2022. 285 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/8612. 5. Економічний аналіз: теорія і практика : навч.-метод. посіб. / А. В. Рибчук, О. А. Ковенська, Н. М. Антофій, В. І. Покотилова. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 220 с. 6. Задорожнюк Н. О. Сучасне програмне забезпечення для здійснення бізнес-аналізу. <i>Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»</i>. 2021. № 19. С. 156-159. DOI: https://doi.org/10.20535/2307-5651.19.2021.230070. 7. Мулик Т. О. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ : «Центр навчальної літератури», 2020. 288 с. 8. Паршин Ю. І., Паршина О. А. Основи економічного аналізу : навч. посіб. Дніпро : ФОП Дробязко С.І., 2020. 180 с. URL: http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5693. 9. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2019. 312 с. 10. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2021. 264 с. 11. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / за заг. ред. Школьник І.О. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 368 с. 12. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підруч. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с. 13. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В., Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ, 2016. 368 с. 2. Міокова Г. І. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. <i>Наукові записки КНТУ</i>. 2011. №11(1). С. 12–15. 3. Козлова О. С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. <i>Молодий вчений</i>. 2017. № 10. С. 914-918. 4. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ імені С. Кузнеця, 2015. 156 с. 5. Яркіна, Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Ліра-Київ. 2016. 482 с. 6. Ясіновська І. Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств. <i>Європейські перспективи</i>. 2016. Вип. 2. С. 169-175. 7. Томчук О. Ф. Оцінка фінансової стійкості – важлива характеристика фінансового стану підприємства. <i>Економічні науки</i>. Серія: Облік і фінанси. 2015. Вип. 12 (2). С. 240-250. 8. Микитюк В. М., Паламарчук Т. М., Русак О. П. та ін. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посіб. /; за ред. В. М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018. 440 с. 9. Отенко В. І., Іванієнко В. В., Азаренков Г. Ф. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. для ВНЗ. Харків: ІНЖЕК, 2015. 339 с.

10. Семенда Д.К., Коротеєв М.А., Семенда О. В., Семенда О.В. Економіка підприємства : навч. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 246 с.
11. Берест М.М. Фінансовий аналіз як економічна категорія та інструмент обґрунтування управлінських рішень. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Економічні науки*. 2017. Вип. 23(3). С. 53- 57. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23\(3\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23(3)_14)
12. Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 1. С. 162-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_1_35.
13. Батракова Т.І., Конєв В.В. Рання діагностика та фінансовий аналіз стану підприємства як частина антикризисного управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2016. Вип. 17(2). С. 57-59. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17\(2\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17(2)_16).
14. Книшек О.О., Тарасенко Ю.О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. 2018. № 139. С. 171-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecprogs_2018_139_16.
15. Максимова А.В., Гнидюк М.Г. Фінансовий аналіз звітності, складеної за МСФЗ. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 32. С. 185-189.
16. Приймак С. В., Романів Є. М., Сподарик Т.І. Комплексні дослідження фінансової стійкості та ділової активності нафтовидобувних підприємств України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, 2020. № 15 (95). Т. 2. С. 29-37.
17. Сушарник Я.А. Теорія фінансово-економічних криз в контексті економічного аналізу та статистики. *Інклюзія і суспільство*. 2024. URL: <https://journals.kpdi.in.ua/index.php/inclusion-society/issue/archive>
17. Журнал «Економічний аналіз». URL: <http://econa.org.ua/index.php/econa>.
18. Інструкція: розрахунок ефективності бізнесу за допомогою Power BI від Microsoft. URL: <https://www.bizmaster.xyz/2017/10/instrukciarozrahunok-effectyvnosti-biznesu-za-dopomogoyu-power-bi.html>.
19. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
20. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
21. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <http://www.library.lviv.ua/>.

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри публічного управління,
менеджменту та інклюзивної економіки

Андрій ТИМКІВ

Олена БАЧИНСЬКА